

Nr 120

**LANDSKAPSLAG
om erkännande av yrkeskvalifikationer**

Föredragen för Republikens President den 25 november 2011

Utfärdad i Mariehamn den 22 december 2011

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ föreskrivs²⁾:

**1 kap.
Allmänt**

**1 §
Tillämpningsområde**

Denna lag innehåller bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer i enlighet med Europaparlamentets och rådet direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan yrkeskvalifikationsdirektivet.

Denna lag tillämpas på erkännande av yrkeskvalifikationer som en medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen huvudsakligen har förvärvat i en annan medlemsstat. Lagen tillämpas också på erkännande av yrkeskvalifikationer som grundar sig på avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller något annat avtal som ingåtts mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och en annan part samt på gemenskapens lagstiftning om tredjelandsmedborgares ställning.

Denna lag tillämpas på erkännande av yrkeskvalifikationer som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer som utfärdats utanför gemenskapen för en medborgare i en medlemsstat och som erkänts i en annan medlemsstat, om innehavaren har tre års yrkeserfarenhet inom det berörda yrket i en medlemsstat.

Om det i en annan författning finns någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

**2 §
Definitioner**

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Reglerat yrke är en eller flera former av yrkesverksamhet där det genom landskapslag direkt eller indirekt krävs bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av verksamheten eller någon form av denna.

Yrkeskvalifikationer är kvalifikationer som intygas i ett bevis på formella kvalifikationer, ett kompetensbevis och/eller yrkeserfarenhet.

Bevis på formella kvalifikationer är examens-, utbildnings- eller annat behörighetsbevis för en yrkesutbildning som huvudsakligen har ägt rum i gemenskapen och utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat samt behörighetsbevis för en yrkesutbildning som i ett tredjeland utfärdats till en medborgare i en medlemsstat och som erkänts i en medlemsstat, om innehavaren har tre års yrkeserfarenhet inom det berörda yrket i en medlemsstat.

Anpassningsperiod är en period då ett reglerat yrke utövas i landskapet under en behörig yrkesutövares ansvar, eventuellt åtföljt av kompletterande utbildning.

Lämplighetsprov är ett prov som gäller sökandens yrkeskunnighet och som utarbetas i syfte att bedöma sökandens förmåga att utöva ett reglerat yrke i landskapet.

Ursprungsmedlemsstat är den eller de medlemsstater där en person som har flyttat till landskapet har förvärvat sina yrkeskvalifikationer.

Gemenskapens regler för erkännande är bestämmelserna i yrkeskvalifikationsdirektivet och de bestämmelser i kommissionens förordningar som ansluter sig till genomförandet av direktivet.

Erkännande av yrkeskvalifikationer är ett beslut som ger en person rätt att utöva ett reglerat yrke i landskapet.

¹⁾ Lr framst. nr 27/2010–2011

Ku bet. nr 6/2010–2011

²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG, EUT L 255, 30.9.2005, s. 22

3 §

Behörig myndighet

Landskapsregeringen handhar erkännandet av yrkeskvalifikationer och andra förvaltningsuppgifter som följer av denna lag.

Landskapsregeringen ska vid behov samarbeta med behöriga myndigheter i stater som omfattas av gemenskapens regler för erkännande av yrkeskvalifikationer samt med behöriga myndigheter i riket.

2 kap.**Systemen för erkännande av yrkeskvalifikationer**

4 §

Kvalifikationsnivåer i den generella ordningen

Yrkeskvalifikationerna indelas i följande nivåer:

1) ett kompetensbevis som har utfärdats av en behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten på basis av

a) en utbildning som inte utgör en del av ett utbildnings- eller examensbevis enligt 2-5 punkterna eller ett särskilt prov som inte föregås av någon utbildning eller av att sökanden utövat yrket i en medlemsstat på heltid under tre år i följd eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren eller

b) en allmän utbildning på grundskole- eller gymnasienivå som visar att innehavaren besitter allmänna kunskaper,

2) ett bevis på avslutad gymnasieutbildning omfattande

a) allmän utbildning, som kompletterats med annan utbildning än den som avses i 3 punkten och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning eller

b) teknisk eller yrkesinriktad utbildning, som i förekommande fall kompletterats med en annan allmän utbildning eller yrkesutbildning än den som avses i 3 punkten och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning,

3) ett examensbevis över avslutad

a) annan postgymnasial utbildning än den som avses i 4 och 5 punkterna motsvarande minst ett års heltidsstudier för vilken ett av tillträdesvillkoren är en avslutad gymnasieutbildning med den inriktning som krävs för behörighet till universitetsstudier eller annan utbildning på likvärdig nivå samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver denna utbildning eller

b) utbildning med ett särskilt upplägg enligt gemenskapens regler för erkännande motsvarande den utbildningsnivå som anges i punkten 3a,

4) ett examensbevis över avslutad utbildning motsvarande minst tre års och högst fyra års heltidsstudier vid universitet eller högskola eller annan utbildningsinstitution på motsvarande nivå samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver utbildningen eller

5) ett examensbevis över avslutad utbildning motsvarande minst fyra års heltidsstudier vid universitet eller högskola eller en annan likvärdig utbildningsinstitution samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver utbildningen.

Som i 1 mom. avsedda yrkeskvalifikationer anses också kvalifikationer som grundar sig på en utbildning som fullgjorts inom gemenskapen och som en behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten erkänner motsvara en viss nivå enligt 1 mom.

5 §

Villkor för erkännande i den generella ordningen

Erkännandet av yrkeskvalifikationer grundar sig på ett kompetensbevis eller ett bevis på förmålla kvalifikationer eller en uppsättning sådana bevis som utfärdats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat och intygar att innehavarens yrkeskvalifikationer minst motsvarar den nivå som ligger omedelbart under den som krävs i landskapet i enlighet med indelningen i 4 §.

Med avvikelse från 1 mom. ska, om den nivå som krävs i landskapet är avslutad utbildning på högskole- eller universitetsnivå motsvarande fyra års heltidsstudier, innehavarens yrkeskvalifikationer vara minst på den nivå som avses 4 § 1 mom. 3 punkten.

Om en persons yrkeskvalifikationer inte uppfyller de gällande yrkeskvalifikationerna för utövande av ett yrke i ursprungsmedlemsstaten ska lagstiftningen om förvärvade rättigheter i sökandens ursprungsmedlemsstat beaktas vid placeringen av yrkeskvalifikationerna på någon av de nivåer som avses i 4 §.

Erkännande av yrkeskvalifikationer i en annan medlemsstat eller i riket är inte grund för erkännande enligt denna lag annat än i de fall som avses i 1 § 3 mom.

Om rätten att utöva yrke som näring i landskapet stadgas i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring.

6 §

Kompensationsåtgärder

Vid erkännande av yrkeskvalifikationer kan landskapsregeringen kräva att sökanden genomgår ett lämplighetsprov eller slutför en anpassningsperiod som inte överskrider tre år om

1) omfattningen av den utbildning som sökanden åberopar i ansökan i enlighet med 5 § 1 mom. är minst ett år kortare än den som krävs,

2) innehållet i sökandens utbildning väsentligt avviker från den utbildning som krävs eller

3) det reglerade yrket omfattar yrkesaktiviteter som inte ingår i motsvarande yrke i ursprungsmedlemsstaten och sökandens utbildning väsentligt avviker från den utbildning som krävs.

Innan kompensationsåtgärder krävs ska landskapsregeringen kontrollera om de kunskaper som sökanden har tillägnat sig under sin yrkesverksamhet är sådana att de helt eller delvis täcker den väsentliga avvikelse som avses i 1 mom. 2 och 3 punkterna.

Sökanden har rätt att välja kompensationsåtgärd. Vid erkännande av yrkeskvalifikationer kan landskapsregeringen kräva en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov om

1) yrkesverksamheten kräver exakta kunskaper i nationell rätt och till en väsentlig och konstant del består i att lämna råd och/eller hjälp i frågor som rör nationell rätt eller

2) det gäller sådant erkännande av yrkeskvalifikationer som avses i 1 § 3 mom.

När sökandens yrkeskvalifikationer uppfyller de kriterier som fastställts i en gemensam plattform som antagits enligt gemenskapens regler för erkännande får kompensationsåtgärder inte krävas av sökanden.

Högskolan på Åland och andra läroanstalter ska ordna lämplighetsprov enligt vad som krävs vid erkännande av yrkeskvalifikationer. Landskapsregeringen kan ordna lämplighetsprov. För deltagande i lämplighetsprov och för intyg över godkänt lämplighetsprov uppbärs en avgift.

7 §

Anpassningsperiod

Under anpassningsperioden utövar sökanden ett yrke under handledning och övervakning av en behörig yrkesutövare.

I ett villkorligt beslut om erkännande enligt 11 § 4 mom. bestäms anpassningsperiodens längd och de uppgifter som ska utföras. Därtill kan ett villkorligt beslut om erkännande innehålla övriga nödvändiga villkor för genomförande av anpassningsperioden.

Den förmåga och den kunskap som krävs för utövande av ett yrke ska visas med ett intyg som utfärdats av arbetsgivaren eller den övervakande yrkesutövaren.

8 §

Lämplighetsprov

I ett villkorligt beslut om erkännande enligt 11 § 4 mom. bestäms det huvudsakliga innehållet i lämplighetsprovet och vem som ska ordna det.

Landskapsregeringen ska för att bevilja genomförande av lämplighetsprovet upprätta en

förteckning över de ämnen som, utifrån en jämförelse mellan den utbildning som krävs och den som sökanden har genomgått, inte omfattas av de examens- eller andra behörighetsbevis som sökanden har. Provet ska omfatta ämnen valda ur förteckningen och i vilka kunskaper är väsentlig för att kunna utöva yrket i landskapet. Provet får också omfatta kännedom om de yrkesregler som gäller för ifrågavarande verksamhet i landskapet. Provet avläggs på svenska.

Lämplighetsprovet ska utformas med beaktande av att sökanden är en behörig yrkesutövare i ursprungsmedlemsstaten eller den medlemsstat sökanden kommer ifrån.

9 §

Villkor för erkännande av yrkeserfarenhet

Om det för utövande av ett yrke krävs kunskap och förmåga av allmän, affärsmässig eller yrkesmässig art ska tidigare utövande av denna verksamhet i en annan medlemsstat godtas i enlighet med gemenskapens regler för erkännande.

10 §

Bilagor till ansökan

Landskapsregeringen kan kräva att officiellt bestyrkta kopior av följande handlingar fogas till ansökan:

- 1) ett intyg över medborgarskap,
- 2) de kompetens- eller examensbevis som ger rätt att utöva yrket i fråga samt ett intyg över sökandens yrkeserfarenhet,
- 3) ett intyg över verksamhetens karaktär och varaktighet,
- 4) ett intyg som inte är äldre än tre månader över att sökanden har gott namn och rykte eller inte har försatts i konkurs eller att rätten att utöva yrket temporärt upphävts eller förbjudits i fall av grav yrkesmässig försummelse eller brottslig handling,
- 5) ett intyg som inte är äldre än tre månader över sökandens hälsa,
- 6) ett intyg som inte är äldre än tre månader över sökandens ekonomiska ställning och bevis för att sökanden är försäkrad mot de ekonomiska risker som är förenade med sökandens yrkesansvar.

Landskapsregeringen kan uppmana sökanden att lämna upplysningar om sin utbildning för att fastställa förekomsten av väsentliga olikheter i förhållande till den utbildning som krävs. Om det är omöjligt för sökanden att lämna dessa upplysningar ska landskapsregeringen vända sig till ett relevant organ i ursprungsmedlemsstaten.

Landskapsregeringen ska som tillräcklig bevisning för de handlingar som avses i 1 mom. godta ett intyg i enlighet med gemenskapens regler för erkännande.

Till en ansökan bifogade bilagor som inte är på svenska ska fogas översättningar till svenska utförda av en auktoriserad translator.

11 §

Erkännande av yrkeskvalifikationer

Landskapsregeringen ska inom en månad underrätta sökanden om att ansökan har mottagits samt om de handlingar som eventuellt saknas från mottagandet av en ansökan.

Landskapsregeringen kan vid behov be en högskola eller en annan läroanstalt om ett utlåtande om sökandens studiers likvärdighet och ämnesområden som saknas jämfört med de studier som krävs samt om längden på den anpassningsperiod som sökanden eventuellt föreläggs, de uppgifter som ska ingå i den och innehållet i lämplighetsprovet.

En ansökan om erkännandet ska avgöras inom tre månader efter det att de nödvändiga handlingarna har kommit in till landskapsregeringen.

Om det vid erkännande av yrkeskvalifikationer krävs kompensationsåtgärder av sökanden är beslutet villkorligt. Det slutliga erkännandet sker efter det att sökanden har meddelat landskapsregeringen att kompensationsåtgärderna fullgjorts.

12 §

Användande av yrkes- och utbildningstitel

Om användandet av en yrkestitel för en viss yrkesverksamhet är reglerad i landskapslagstiftningen, ska medborgare i andra medlemsstater som har tillstånd att utöva det reglerade yrket med stöd av ett erkännande av yrkeskvalifikationer som avses i denna lag, använda den yrkestitel och den eventuella förkortning för titeln som anges i landskapslagstiftningen.

Personer som får sina yrkeskvalifikationer erkända har rätt att använda en utbildningsti-

tel från ursprungsmedlemsstaten och eventuell förkortning av den på ursprungsmedlemsstatens språk. Om en utbildningstitel kan förväxlas med en titel som i landskapet kräver kompletterande utbildning, får landskapsregeringen kräva att personen i fråga använder utbildningstiteln från ursprungsmedlemsstaten i en lämplig form.

13 §

Överklagande

Ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Om ett beslut inte har fattats inom den tid som anges i 11 § 3 mom. anses det vara fråga om ett beslut om avslag med anledning av ansökan och sökanden får överklaga beslutet på det sätt som anges i 1 mom. Sådant överklagande får anföras till dess att ett beslut med anledning av ansökan meddelats.

3 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2012.

15 §

Övergångsbestämmelser

På en ansökan som har kommit in till landskapsregeringen innan denna lag har trätt i kraft tillämpas bestämmelserna i denna lag, om beslutet fattas efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag kräver får vidtas innan lagen träder i kraft.

Mariehamn den 22 december 2011

CAMILLA GUNELL
lantråd

Johan Ehn
föredragande minister